

Predgovor

U posljednjih nekoliko godina sve su učestaliji pozivi od strane javnosti, privrednih subjekata, akademske zajednice vladama najrazvijenijih zemalja da se najozbiljnije prihvate rješavanja problema sve većih potreba privrede za energentima koji će zadovoljiti potrebe sve većeg privrednog rasta tih zemalja a i cijelokupnog čovječanstva uopšte pri čemu neće doći do degradacije životne sredine. Odavno je već poznato da neobnovljivi izvori energije imaju svoju konačnu granicu iskorištenja nakon čega više neće moći zadovoljiti potrebe privrednog razvoja najrazvijenijih država. U takvim okolnostima mnoge države okrenule su se stručnoj javnosti za pomoć oko pronalaženja najboljeg mogućeg rješenja za prevazilaženje sada već očigledno stvaranog problema koji je uveliko počeo da opterećuje mnoge privrede širom svijeta. Usljed takvih okolnosti došlo bi do povećanog interesovanja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora energije koji bi prije svega bili distributivnog karaktera.

Prednost obnovljivih izvora energije nije samo u zadovoljavanju energetske potreba ona se ogleda i kroz programe energetske efikasnosti ili racionalnog korištenja energije, raširenosti energetske izvora, zahtjeva za samoodrživost nacionalnih energetske sistema. Korištenjem obnovljivih izvora energije konačno možemo da pristupimo na funkcionalan način rješavanju nekih od velikih problema današnjice koji su nastali zbog prevelikog i nekontrolisanog iskorištavanja neobnovljivih izvora energije a koji su za posljedicu imali uticaj na povećanje emisije CO₂ u atmosferi što je dovelo da značajnih klimatskih promjena, do oštećenja ozonskog omotača, do stvaranja efekta staklene bašte što je za posljedicu imalo povećanje temperature a usljed toga do topljenja glečera na planinskim vijencima, smanjenja ledenih površina na sjevernom polu za koji se pretpostavlja da će u potpunosti nestati za nepunih 50 godina.

Još značajniji je direktan uticaj na čovjekovu životnu sredinu. Proizvodnja, transport i korištenje energije zajedno sa tehnologijom vađenja izvora energije (gorivni elementi) u velikoj su mjeri negativno uticali na okolinu i ekosisteme. Dovedi su do velikih zagađenja čije će saniranje i otklanjanje trajati decenijama a posljedice će se osjetiti kroz nekoliko generacija koje još nisu ni rođene.

U posljednjoj deceniji dvadesetog vijeka počelo se sa konkretnijim mjerama u rješavanju problema. Mnogo napora je uloženo da bi se rješavanju problema pristupilo na sveobuhvatan način a to znači da pored svake države pojedinačno, koja usvaja opšta međunarodna pravila i regulative u raznim oblastima i koja se obavezuje na poštovanje istih, svakoj državi je ostavljeno prostora da propisuje sopstvena pravila, uređuje sisteme, stvara strategije za energetske razvoj i efikasnost.

Sa povećanjem efikasnosti i racionalizacijom korištenja energije mogu se postići značajni rezultati koji će smanjiti potrebu za izgradnjom velikih energetske objekata a sa praćenjem svjetskih trendova otvoriti prostor korištenju i alternativnih izvora energije. Neke od tih uspješnih primjera, konkretno za grad Banja Luku, su navedeni u ovom radu.